

Minister Aktywów Państwowych

BM.II.053.844.2022
IK: 779526

Warszawa, 04 stycznia 2023

r.

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do oświadczenia nr 1961 Pani Joanny Sekuły, Senator RP z dnia 16 listopada 2022r. złożonego podczas 52. posiedzenia Senatu RP, w sprawie mechanizmu kształtowania marż państwowych spółek energetycznych, uprzejmie przekazuję następujące wyjaśnienia.

Spółki sprzedażowe oferują klientom ceny sprzedaży kalkulując je na poziomie wynikającym z aktualnych poziomów cen na rynku hurtowym (w dużej mierze nadal na rynku giełdowym). Większość umów zawieranych z klientami dotyczy dostawy w określonym czasie, najczęściej obejmujący rok kalendarzowy, tak więc umowy dotyczące sprzedaży w roku 2021 zawierane były zasadniczo w roku poprzedzającym lub nawet wcześniej. Ceny uwzględniane w kalkulacji takich ofert bazowały na notowaniach rynku hurtowego, które kształtowały się wtedy na znacznie niższych poziomach cenowych. Od listopada 2021 roku nastąpił wzrost cen na rynku hurtowym, w niektórych okresach bardzo dynamiczny. Spowodowało to, że wyceny ofert do klientów z dostawą na rok 2022 i lata dalsze, były i są kalkulowane z uwzględnieniem tych wysokich notowań rynku hurtowego. Poziom cen u danego klienta zależy więc w znacznej mierze od tego, kiedy i na jaki okres klient zawarł umowę ze sprzedawcą energii.

Jeśli chodzi o marże uwzględniane przez sprzedawców energii w wycenach, to są one na poziomie minimalnym, rzędu kilku procent. Klienci mają dostęp nie tylko do ofert sprzedawcy działającego na terenie do którego przyłączonych jest dany klient (tzw. sprzedawca z urzędu), ale także do ofert innych sprzedawców działających w Polsce. Marże spółek energetycznych w segmencie detalicznym są więc pod dużą presją konkurencji.

Na rynku hurtowym energii elektrycznej w Polsce, do 5 grudnia 2022 r., obowiązywało tzw. 100% obligo giełdowe, co oznaczało, że elektrownie systemowe (z pewnymi włączeniami ustawowymi) były zobligowane do sprzedaży całości energii wytworzonej na Towarowej Giełdzie Energii S.A. (TGE). Ceny notowane na TGE stanowią odzwierciedlenie równowagi popytu i podaży energii.

Poziome ceny są pochodną jednostkowego kosztu krańcowego dla najdroższej (ale niezbędnej) elektrowni w systemie, w celu pokrycia planowanego zapotrzebowania na energię elektryczną - jest to tak zwany merit order. Obecnie ceny energii w Polsce, mimo iż wysokie, to i tak są niższe niż w innych krajach europejskich, co skutkuje eksportem energii elektrycznej do krajów sąsiednich. Powyższa sytuacja jest skutkiem kryzysu paliwowego szczególnie uwidocznionego pod koniec 2021 roku i nasilającego się wraz z rozpoczęciem wojny na Ukrainie oraz polityki sankcyjnej wobec Rosji. Mamy do czynienia z wysokimi cenami surowców do produkcji energii, co związane jest z obawą o dostępność paliwa w Europie, z uwagi na ograniczenia dostaw z kierunku wschodniego - szczególnie dotyczy to paliwa gazowego. Kolejnym elementem, oprócz cen paliw wpływającym na poziom marży w spółkach energetycznych są uprawnienia do emisji CO₂, których wysoki poziom również wspiera wysokie notowania cen energii, nie powodując wzrostu marży spółek energetycznych.

Polski rynek gazu ziemnego jest bezpośrednio skorelowany z rynkami europejskimi, gdyż krajowe wydobycie nie pokrywa całego zapotrzebowania na to paliwo. Mimo, że w Polsce gaz ziemny nie jest wykorzystywany do produkcji energii elektrycznej na dużą skalę, to jednak dzieje

się tak w innych europejskich krajach (szczególnie w Niemczech). Biorąc pod uwagę średnie ceny gazu, emisji CO₂ oraz ceny energii elektrycznej z dostawą na rok 2023, wyznaczone na podstawie notowań od stycznia do 14 grudnia 2022 roku, średnia marża na generacji energii z paliwa gazowego wynosi zaledwie 2-6%. Oznacza to, że poziom cen w znacznej mierze kształtują jednostki gazowe, które są niezbędne w systemie i domykają zapotrzebowanie na energię.

Wzrost cen gazu wpływa zatem z jednej strony na wzrost kosztów wytwarzania (a tym samym ceny energii), z drugiej na wzrost popytu na inne paliwa do wytwarzania energii - w tym przypadku węgiel kamienny. Dynamiczny wzrost popytu w Europie na węgiel kamienny, wraz z obawami o jego fizyczną dostępność, wpłynęły na znaczne wzrosty oraz na utrzymywanie się wysokich cen tego paliwa. Wzrosło również ryzyko wolumenowe, ponieważ nawet węgiel importowany z zagranicy jest trudno osiągalny logistycznie.

Mając na uwadze powyżej opisane ryzyko związane z zapewnieniem dostępności paliw produkcyjnych trudno jest obecnie szacować finalny poziom marży dla elektrowni systemowych, ponieważ nie da się dziś przewidzieć ostatecznego kosztu paliwa z uwagi na trwający jeszcze proces kontraktacji, zarówno krajowym węglem kamiennym, jak i importowanym.

W kontekście polityki sprzedażowej spółek należy jednocześnie zaznaczyć, że aktywa wytwórcze działają wg regulacji krajowych i unijnych oraz mają nałożone ścisłe reżimy raportowania wszystkich zawartych transakcji zarówno do instytucji nadzorczych krajowych (Urząd Regulacji Energetyki), jak i organów unijnych (ACER) oraz podlegają ścisłej kontroli i objęte są cyklicznym raportowaniem według metodologii opracowanej i przyjętej przez organa regulacyjne na poziomie Unijnym i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Działalność handlowa i giełdowa aktywów wytwórczych na bieżąco jest monitorowana i nadzorowana przez Urząd Regulacji Energetyki (URE) oraz Komisję Nadzoru Finansowego.

Przedsiębiorstwa obrotu energią, które wnioskuje do prezesa URE o zatwierdzenie taryf na kolejny rok kalendarzowy, opierają ich wysokość na realnie ponoszonych i precyzyjnie skalkulowanych kosztach zakupu energii elektrycznej. Są one ściśle uzależnione od hurtowego rynku energii, który funkcjonuje w ramach przepisów określonych w krajowym i unijnym prawie. Koszty zakupu energii na Towarowej Giełdzie Energii są również głównym składnikiem kształtującym ceny dla odbiorców pozataryfowych. W efekcie – zarówno wytwórcy, jak i sprzedawcy energii mają niewielki wpływ na jej cenę, zarówno na rynku hurtowym, jak i detalicznym.

Należy zaznaczyć, że dzięki wprowadzonym przez Rząd RP cenom maksymalnym dla odbiorców końcowych, niezależnie od wzrostu cen energii elektrycznej na rynku hurtowym, w roku 2023 ceny prądu nie przekroczą 693 zł/MWh dla gospodarstw domowych i 785 zł/MWh dla samorządów, odbiorców wrażliwych i małych oraz średnich przedsiębiorców. Dodatkowo cena netto prądu dla gospodarstw domowych, które nie przekroczą określonego limitu zużycia, zostanie zamrożona na poziomie tegorocznym.

Z poważaniem
Z upoważnienia Ministra Aktywów Państwowych
Karol Rabenda

podsekretarz stanu
dokument podpisany elektronicznie
779526.2668080.2138018

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów